

Waarom Vader het begreep

door
Aletta Hoog

NIJKERK - G.F. CALLENBACH

Waarom vader 't begreep

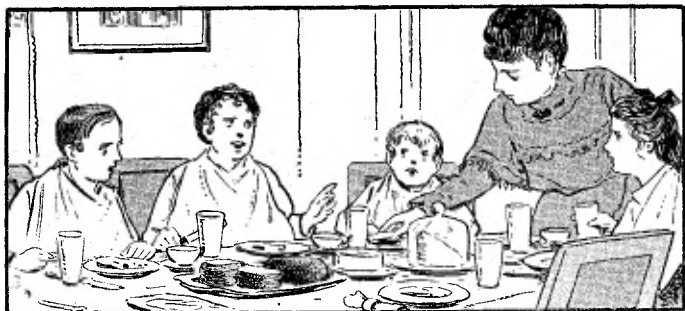
DOOR

ALETTA HOOG

Geïllustreerd door FRANS VAN NOORDEN

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

I

Ze zaten aan de koffietafel: moeder met Jantje naast zich, en de grooteren: Tine, Frits en Eduard, die tusschen het boterham-eten door, allerlei schoolverhalen deden. Alleen de stoel van 't »tusschenjongetje,« zoals de zevenjarige Anton wel eens genoemd werd, omdat hij tusschen de grootere jongens en Jantje in was, stond nog leeg. Vader dronk altijd koffie op 't kantoor.

Moeder had al eens op de klok gekeken, en Frits had net gezegd: »Zeker weer school moeten blijven,« toen de deur open ging, en een kort, dik kereltje met hoog-roode kleur binnenkwam. Met een haastig: »Dag moeder,« nam hij zijn plaats in.... en de anderen waren even stil, omdat ze wisten dit te moeten zijn, als er één bad. Maar zoodra Anton zijn oogen weer open had, en van zijn gesneden boterham begon te eten, zei Eduard op plagerigen toon: »Zeg Tonnetje, wat heb je weer uitgevoerd, dat je zoo laat bent?«

»Gaat je niet an,« bromde Anton met een vollen

mond, kwaad, omdat Eduard er naar vroeg, en ook om »Tonnetje«, dat een plaagnaam was om zijn dikte.

Frits, die ook iets begon te zeggen, kwam niet verder, omdat moeder zei: »Stt! jongens, laat Anton nu met rust. Ik zal jullie wat vertellen uit een brief, dien ik van oom Jan uit Amerika heb.«

Dat behoefde moeder geen tweemaal te zeggen. Oom Jan was een paar jaar geleden met een vriend naar Amerika getrokken, had zelf een huis gebouwd

in 't eenzame veld, en al wat die daar ondervond van wervelwinden en sneeuwstormen, van land omploegen en koren maaien met groote machines, jacht maken op een vos, die de kippen kwam stelen, van vallen zetten voor bevers en andere bontdieren.... 't was alles even mooi en heerlijk om daarvan te hooren vertellen, en zooveel ze konden speelden de jongens alles na.

De tijd, dien ze dan ook nu nog hadden tot half-twee, werd gauw gebruikt om achter in den tuin een kuil te graven, zóó diep tot ze aan water zouden komen, want oom had in dezen brief verteld van in den grond graven en grondboringen om drinkwater te krijgen.

Anton was even teruggehouden door moeder.

»Was 't weer zoo, Anton?« vroeg ze vriendelijk. En toen hij knikte, »Hoe kwam 't?«

»Och, we waren aan 't teekenen, en Jaap stootte aan m'n elleboog, en toen kwam er een heel verkeerde streep, en toen werd ik zoo kwaad en gaf 'm 'n trap, en dat klikte hij en toen werd ik zóó nijdig, dat ik m'n teekenboek en alles op den grond smeed, en »gemeenert!« riep. En toen zei meneer, dat ik na twaalf blijven moest en vijf en twintig maal schrijven: »Ik mag niet driftig worden.«

»Had je er van ochtend om gedacht?«

Anton begreep wat moeder bedoelde met »om gedacht.« Ze had hem gezegd, dat hij in zijn morgengebed moest vragen of de Heer hem wilde helpen om niet driftig te worden.

»Nee, maar 't geeft toch niks, want verleden had ik 't wel gedaan, en toen werd ik 't toch.«

»Toch volhouden. Als je het trouw doet, dan zal je er eindelijk om gaan denken als 't oogenblik komt, dat je de drift voelt opkomen, en dan zal de Heer je helpen om de drift de baas te worden.«

»Maar 't is er ineens, ik voel 't door alles heen,« en bij de gedachte alleen, balde Anton zijn stevige knuistjes, »'t is net of 't gloeit.«

»Dat doet 't ook,« zei moeder. »Drift is net een vonk, die heeft maar één tochtje noodig en ze gaat gloeien en vlamt op, als een stroovuur, en zoo vlamt de drift op en maakt, dat je je vuisten balt en je mond booze woorden spreekt. Maar die booze vonk

kān je uitblusschen op den langen duur. — Ga nu nog maar wat buiten spelen.«

II.

't Was een der laatste schooldagen vóór de groote vacantie.

Op een morgen aan 't ontbijt, las vader uit den Bijbel. Anton luisterde, maar opeens niet meer. 't Kwam omdat hij iets ongewoons zag en toen daarover ging denken. Moeder had haar Zondagsche japon aan. Waarom zou dat zijn? 't Was toch een weekdag. Straks zou vader naar 't kantoor gaan, en zij naar school. Wat zou 't beteekenen? Hij, die de dingen altijd dadelijk weten wou, kon bijna niet wachten, tot vader klaar was met lezen en gebeden had. Zoodra dan ook Tine den Bijbel van vader had aangenomen om 'm op de boekenplank te leggen, klonk 't uit Antons mond: »Moeder, wáárom hebt u uw beste japon aan?«

Allemaal keken ze naar moeder. Hé ja, nu zagen de anderen 't ook.

»Omdat ik straks op den trein moet, naar grootmoeder, die is heel ziek en heeft me noodig. Gister avond hebben we een brief gekregen van Mina. Zij kan grootmoeder alleen niet verzorgen. Ik dacht: ik zal 't jullie na 't lezen vertellen. Vader zal even bij nicht Lena aan gaan en vragen of die zoolang hier wil komen bij jullie.«

De grooteren trokken een lang gezicht. Nicht Lena viel niet zoo erg in den smaak. Maar zij begrepen, dat het niet anders kon, dat moeder naar grootmoeder toe moest als die zoo ziek was. Die lieve grootmoeder! ze hielden allemaal veel van haar.

Maar Anton zag 't niet dadelijk zoo. Ze konden moeder niet missen, vond hij, en *hij* heelemaal niet. Vooral nu ze gauw vakantie kregen, en hij de volgende week jarig zou zijn.

»Komt u stellig terug voordat ik jarig ben?« vroeg hij.

»Dat kan ik niet vast beloven, vent, dat hangt er van af hoe 't met grootmoeder is. Als die me nog noodig heeft, zou jij toch ook niet willen, dat ik van haar weg ging?«

»Nee,« zei Anton, maar van harte klonk 't toch niet.

Moeder nam hem nog even apart, eer hij naar school ging. »Zal je nu heusch je best doen om niet zoo driftig te zijn? Ik kan anders niet gerust weggaan.«

»Dat u nou ook net weg bent, als ik jarig ben.«

»Heelemaal zeker is 't nog niet. Maar als 't is, dan«

»Gaat alles verkeerd, dat zal u zien,« viel Anton haar in de rede.

»'t *Hoef*t niet. Denk er nu iederen morgen aan, ik denk er ook aan, om 't voor je te vragen.«

Anton zei niet: »Ja moeder,« maar wel sloeg hij zijn armen om haar hals om haar goeden dag te zeggen, en in die stevige omhelzing zag moeder zoo veel als een belofte.

Die drift van Anton had haar al zooveel zorg gegeven. Maar de grootere jongens hadden er ook dikwijls schuld aan. Die *maakten* hem vaak driftig. »Je hebt er zoo'n plezier van bij Anton,« had Frits eens gezegd, »'t slaat dadelijk zoo in bij 'm, en 't is zoo koddig, want dan is 't net of zijn oogen vonken schieten.«

Daarom had moeder ook nog even 'n woordje tegen Frits en Eduard. »Zullen jullie Anton nu 'n beetje ontzien als ik weg ben, hem niet plagen, en geen dingen zeggen, waar hij driftig om wordt?«

»Ja moeder, we zullen er om denken,« beloofden ze allebei. En ze meenden 't op dat oogenblik.

Maar beloven en doen, dat zijn twee!

III.

't Was de morgen van Antons verjaardag. Ruim een week was moeder nu al weg. 't Ging 'n beetje beter met grootmoeder, en de volgende week hoopte moeder thuis te komen.

Om den vrijen Zaterdagmiddag op 't kantoor, moest vader dien dag wat vroeger weg, zoodat hij al ontbeten had vóór 't Bijbellezen, en daarna dadelijk weg ging. De kinderen zaten dus alleen met nicht aan 't ontbijt.

»Is er geen jam?« vroeg Anton.

»Nee,« zei nicht, »ik heb vergeten te bestellen, en nu is de bon voor de regeeringsjam verlopen.«

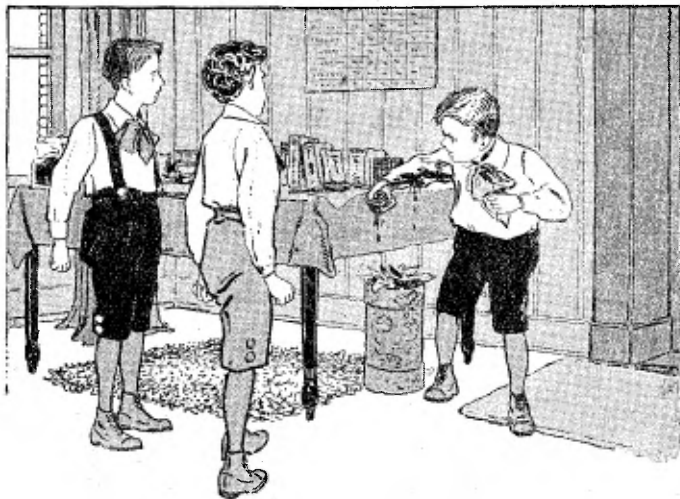
Opeens sprongen de tranen Anton in de oogen. Gek! hij begreep er zelf niets van. Even te voren was hij nog zoo vroolijk geweest, omdat de anderen hem gefeliciteerd hadden en ieder een presentje voor hem had: een teekenschrift, twee potlooden, een tol en chocola. Om die jam was 't niet, al was hij daar ook dol op. Maar opeens *voelde* hij zoo, dat moeder er niet was vandaag — die zou *niet* vergeten hebben om te zorgen, dat er jam was op zijn verjaardag.

»Tráántjes?« zei Eduard half luid op plagerigen toon, opeens de vriendelijke stemming tegenover zijn jarig broertje vergetend.

Anton gaf 'n trap onder de tafel den kant uit van Eduard, maar de trap miste Eduard z'n been en kwam tegen dat van Tine, die »Au!« riep en »Akelige driftkop!«

»Wat is er nu weer?« vroeg nicht Lena, die nog wat brood stond te snijden. 't Viel haar niet mee om de orde te bewaren onder de Webertjes, en een paar maal had 't al erg spaak geloopt door een driftbui van Anton, die zelfs een inktkoker opgenomen had om naar zijn broertjes te gooien, en opeens ont-nuchterd was door den zwarten stroom, die langs zijn hand en mouw vloeide.

»Anton gaf me 'n trap en«

»Anton, denk om van middag,« waarschuwde nicht.

Anton dacht na. Van middag, dan zouden ze samen een grooten wandeltocht maken met nicht, en een pic-nic houden, 't zou reuze-leuk zijn, want een pic-nic houden, dat beteekende zooveel als allerlei dingen van eten en drinken meenemen en daar buiten van genieten.

»Maar als je weer zoo driftig bent,« had nicht gezegd, na die geschiedenis met den inkkoker, »dan straf ik je, al zou 't ook op je verjaardag zijn.«

En die gedachte maakte Anton voorzichtig.

»Waar gaan we van middag naar toe? dat hebben we nog niet afgesproken,« zei Tine.

»Dat mag de jarige zeggen,« antwoordde nicht.

»Naar de ruïne,« zei Anton. Voor hem was er iets geheimzinnigs aan die ruïne, waar hij nog maar eens geweest was. Vroeger was er een kasteel geweest, en hij hield van verhalen over kasteelen en ridders, en vader had van ochtend gezegd: »Misschien kom ik jullie wel achterop.« Wie weet of vader daar dan niet een mooi oud verhaal zou vertellen.

»Hè nee! dat is zoo'n saaie weg er heen, en dan die mufte ouwe ruïne, daar is niks aan, veel liever naar de duinen,« verklaarden Frits en Eduard, en Tine vond 't ook.

Nicht Lena zuchtte eens. 't Leek wel of 't een stormachtige verjaardag zou worden. Maar Anton, die onverwachts een gevoel van groote inschikkelijkheid over zich kreeg, zei: »Nou goed dan, dan maar naar de duinen.«

»Dat is lief van je,« prees nicht.

Anton bedacht, dat het misschien de veiligste manier was om »lief« te blijven, als hij dien morgen maar op z'n eentje doorbracht. Daarom nam hij na 't ontbijt het boek, dat hij van vader gekregen had en dat hem prachtig leek, en ging er mee naar het verste hoekje van den tuin, waar achter een schuurtje een paar klimrozen een soort prieëltje vormden en waar een houten bank was. En daar zat hij al gauw heelemaal verdiept in zijn boek.

Maar als Anton in een goed humeur was, dan kon hij een heel prettige speelkameraad zijn, en al was hij eenige jaren jonger dan Frits en Eduard, toch kon

hij de meeste en aardigste spelletjes bedenken. En daar hadden zijn broertjes hem van ochtend juist voor noodig.

»We zullen 'm eens opsnorren en opporren,« zei Frits. Maar Tine, die wist, dat Frits z'n opporren nogal hardhandig kon wezen, zei: »Ach nee, laat 'm nou met rust. Anders wordt hij nog driftig en mag hij van middag misschien niet mee.«

»Onzin, oudewijvenpraat!« En de jongens renden den tuin in, om Anton te zoeken.

»Hei Tonnetje!« riepen ze, toen ze hem ontdekten, »we hebben je noodig.«

Dat hij gestoord werd, was al vervelend, maar dan nog met dien naam, waar hij zoo'n hekel aan had! Een allesbehalve vriendelijk gebrom was dan ook 't eenige antwoord.

»Zeg, je moet ons helpen om 'n spelletje te bedenken,« zei Frits en greep naar 't boek.

Maar Anton griste het terug.

»Laat me met rust, ik wil lezen,« snauwde hij.

»Tonnetje, Tonnetje, driftkop!« zongen ze plagerig.

Dat was te veel voor Anton. Al zijn goede voornemens waren weg, en de drift laaide weer op, gloeide weer in hem.

»Dáár dan!« riep hij heftig, en gooide het dikke boek naar Frits z'n hoofd.

Maar Frits bukte en 't kwam op Jantje terecht, die vlak achter Frits aan was geloopt: Jantje gaf een schreeuw, en toen kwam juist nicht Lena er bij, want zij had gemerkt, dat er weer iets gaande was. Toen ze zich overtuigd had, dat Jantje zich geen zeer had gedaan, alleen maar erg geschrikt was, zei ze streng:

»Anton, je kan niet mee van middag.«

»Kan me niks schelen!« riep Anton en holde weg, den tuin door, 't huis in, naar boven, naar zijn kamertje.

IV.

Toen meneer Weber op dien mooien, zonnigen Julimiddag, na 't huis en den tuin doorzocht te hebben, aan 't priëeltje kwam, vond hij daar Anton, die er allesbehalve »jarig« uitzag. Nadat Anton de anderen had hooren wegtrekken, was hij met zijn verdriet hierheen gegaan.

Zoodra hij zijn vader zag komen, sprong hij op, en werd zoo rood als de rozen van 't priëel.

»Ga je met mij wandelen, Anton?« vroeg zijn vader opgewekt.

Anton wist niet wat hij hoorde, keek vader weifelend aan, en zijn eerlijkheid deed hem vragen: »Weet u . . . ?«

»Jawel, 't is in orde,« zei vader even opgewekt. Dus vader wist.... had hij de anderen onderweg gesproken?.... en toch vroeg hij....

Anton begreep er niets van, maar 't was te heerlijk, dat vader zóó deed, en hij stapte naast hem voort, niet lettend op den weg, dien ze ingeslagen waren.

Vader liet hem even tijd om te bekomen van 't onverwachte. Toen zei hij: »Vertel me nu eens alles, m'n jongen.«

De hartelijke toon deed Anton opeens verlangen om 't alles, alles aan zijn vader uit te leggen, maar hij wist toch niet goed hoe hij beginnen zou. En 't eenige wat hij eerst zei, was: »Ze noemen me telkens Tonnetje en Driftkop.«

»Driftkop? Zoo werd ik vroeger ook genoemd.«

»U?« Daar was hij nu toch heel verbaasd over. Vader, die heelemaal niet driftig leek, altijd zoo bedaard, hoe konden ze dien nu zoo noemen! En toch eens, ja, dat wist hij nog heel goed. Er was iets gebeurd, wát, dat herinnerde hij zich niet meer — ze zaten te eten, en vader keek heel boos en begon iets te zeggen, toen vader opeens bleek was geworden en zijn lippen stijf op elkaar had geklemd. En even later had Jantje geroepen: »Vader, d'r zit bloed aan uw lip.« Toen hadden vader en moeder elkaar aangekeken, maar niets gezegd. Dus.... zou vader vroeger....?

Toen vond Anton opeens, dat hij 't toch wel alles vertellen kon aan vader, en hij deed het, vertelde precies hoe 't gegaan was. »En ik wou niet driftig worden, want ziet u, ik dacht aan van middag en ik wou graag mee, maar 't ging alles verkeerd, en 't geeft tòch niks of ik m'n best doe,« zei hij treurig.

»Misschien was de reden, waarom je niet driftig worden wou, de rechte niet. Als je 't eens om 'n betere reden deedt, 'n volgenden keer; om den Heer

geen verdriet te doen, en *niet* omdat je er een pretje door zou missen. Begrijp je me?»

»Ja, vader.«

»Kan je wat aanstappen?» zei vader op een heel anderen toon, »anders komen we er zoo laat.«

»Er — waar?»

Dat zou hij wel zien, zei vader glimlachend. Vader

moest eerst eens zien of Anton wel flink loopen kon.

Nou of Anton! 't Ging vanzelf, al was de weg ook lang; maar hoe kon je nou moe worden als je zoo naast vader liep, die vertelde uit zijn jeugd.

»Daar is 't nou,« zei vader bij een kromming van den weg.

Anton deed een luchtsprongetje van plezier — de ruïne!

»En maar dáár, daar zijn de anderen ook!« riep hij verward door verbazing, toen hij zijn broertjes en zusje hem tegemoet zag loopen.

Frits en Eduard keken een beetje verlegen.

»'t Is om 't goed te maken van vanochtend,« fluisterde Frits.

V.

»Nou Anton,« zei z'n vader, toen hij hem dien avond goeden nacht zei: »'t is toch niet *alles* verkeerd gegaan op je verjaardag, is 't wel?«

»'t Is nog reuzebest geworden, vader.«

Dat was waar. 't Was zoo heerlijk geweest op de ruïne: ze hadden op 't gras gezeten, met een servet op den grond bij wijze van tafellaken, hun botershammen gegeten en de vruchten en koekjes, die ze mee hadden genomen, en limonade gedronken. En vader had verteld: een prachtig ridderverhaal op een oud kasteel. En ze hadden geravot en spelletjes gedaan. En tot tweemaal toe had Anton zijn opkomende drift bedwongen, toen Frits en Eduard ondanks alle goede voornemens 't toch niet laten konden hem eventjes te plagen, en toen er iets in 't spel niet naar zijn zin ging. En Anton wist, dat vader zijn overwinning gemerkt had. Daarom zei hij nu: »En nou ga ik nooit meer driftig worden.«

Vader keek naar Anton's stralend gezichtje en zijn eigen gezicht werd heel ernstig.

»M'n beste jongen, 't is niet in één middag, dat je je drift overwint, er zijn heel veel middagen voor

noodig, en hulp van Boven, want het is een zware strijd,« zei hij met een zucht.

Toen wist Anton hoe 't kwam, dat vader er zoo alles van begreep.

